

XAVIER DURAN

No treure'n l'aigua clara



No és pas per atzar que a finals de febrer hem començat a discutir sobre dos temes que semblen fora d'estació: la sequera i els incendis forestals. Constatem la manca de pluja i el baix nivell dels embassaments i descobrim, amb certa sorpresa, que no cal esperar a mesos més càlids perquè es comencin a cremar els boscos.

Com el personatge que s'explicava dient que havia enviat els seus a lluitar contra l'enemic i no contra els elements, la meteorologia és bona excusa per als governs. I als problemes estacionals els corresponen solucions de temporada.

Però tot això són més aviat pedaços que pretenen suplir una vertadera política hidrològica i forestal –o més àmpliament, una política sobre el territori i els recursos. No s'hi val recordar-se només de Santa Bàrbara quan trona –o, com en aquest cas, quan ni trona ni plou. Fer campanyes esporàdiques d'estalvi –a banda de la seva dubtosa utilitat– no incideix en el problema de fons, que és el malbaratament que es fa usualment d'aquest recurs. I presentar nous mitjans per combatre incendis no amaga que el problema dels focs forestals va molt més enllà del nombre i models d'avions de què disposem.

En el cas de l'aigua, hi ha algunes mesures elementals. Així, caldria fer alguna cosa amb les canonades de les ciutats i pobles dels Països Catalans. És rar el municipi on es perd menys del 15% o 20% de l'aigua per aquestes conduccions, i en alguns casos es perd fins al 50% del que s'obté de la xarxa. També s'hauria d'aprofundir en l'aprofitament de les aigües del subsòl, ja que els aqüífers de ciutats com Barcelona han pujat de nivell en els darrers anys. Finalment, gran part de l'aigua residual –depurada o no– recollida pels col·lectors va a parar al mar, tot i que seria lògic utilitzar-la per al reg de zones verdes, per exemple. I cal racionalitzar el consum per a usos agrícoles, amb tècniques d'irrigació més eficaces. És als conreus on es produeix el major percentatge de consum d'aigua.

Però la manca d'aigua i els incendis forestals tenen el seu problema de fons en una concepció determinada de la gestió dels recursos i de l'or-

denació del territori. No és lògic parlar de problemes d'aigua i promoure els camps de golf com si fossin un component imprescindible per al país. Un camp de golf consumeix tanta aigua com un nucli urbà de 10.000 habitants –i solen anar acompanyats d'urbanitzacions o hotels que augmenten la demanda d'aigua a la zona. No es pot dur a terme una política dirigida a aconseguir que les empreses estalviïn aigua o la contaminin menys i mostrar comprensió cap a un empresari condemnat per delictes ecològics, precisament per contaminar repetidament les aigües.

I és absurd presentar els faraònics transvasaments –com el del Roine– com l'única solució possible per abastir d'aigua Catalunya. Però això darrer encaixa perfectament amb la política del ciment, que ens està omplint d'obres de dubtosa necessitat o rendibilitat. Una política ci-

mentera que a les Illes Balears té la seva traducció en urbanitzacions i hotels que, entre altres coses, augmenten les necessitats d'aigua –en llocs on ja és escassa. I que al País Valencià sembla decantar-se cap a parcs temàtics –també grans consumidors d'aigua.

I és precisament en aquesta política que es retroben els dos problemes –l'aigua i els incendis forestals– perquè tenen a veure amb una concepció de país. Una concepció que facilita l'abandonament del món ru-

ral i que permet fer passar línies elèctriques per espais naturals; una concepció obsedida per comptar el nombre de turistes que vénen, però no quant ens costa proporcionar-los, entre altres coses, aigua potable –en un país que no en va sobrat; una concepció de país que posa èmfasi en els mitjans que, suposadament, permetran posar fi als incendis però no en una ordenació territorial que els faci més difícils; una concepció del país que revela manca de visió sobre la gestió del territori i que només treballa a la curta; una concepció de país que, si no canvia, ens continuarà provocant episodis de sequera i d'incendis forestals als Països Catalans, sobretot tenint en compte que el canvi climàtic accentuarà aquests problemes. Més clar, l'aigua.

Periodista

“No es pot fer una política d'estalvi d'aigua i mostrar comprensió cap a un empresari condemnat per delictes ecològics per contaminar les aigües.”